

Bryssel, 20. toukokuuta 2016
(OR. en)

8945/16

**Toimielinten välinen asia:
2016/0031 (COD)**

**ENER 149
CODEC 664
IA 22**

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Neuvosto

Kom:n asiak. nro: 6226/16 ENER 30 CODEC 175 IE 5
+ ADD 1
+ ADD 2

Asia: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi energia-alalla tehtyjä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä hallitustenvälisiä sopimuksia ja ei-sitovia välineitä koskevan tietojenvaihtomekanismin perustamisesta sekä päätöksen N:o 994/2012/EU kumoamisesta (ensimmäinen käsittely)
– Yleisnäkemys

1. Komissio esitti ehdotuksensa 16. helmikuuta 2016. Sen ohessa oli vaikutustenarviointi sekä kertomus¹ nykyisen lainsäädännön² soveltamisesta. Ehdotuksen tavoitteena on korjata komission havaitsemia nykyisen tietojenvaihtomekanismin puutteita: nykyinen lainsäädäntö ei varmista täysin unionin oikeuden (esimerkiksi kolmannen energiapaketin, kilpailulainsäädännön, julkisia hankintoja koskevien sääntöjen) noudattamista, ja *jos* hallitustenvälisen sopimuksen tiettyjen määräysten todetaan olevan ristiriidassa unionin oikeuden kanssa, jäsenvaltion on hyvin vaikeaa tai mahdotonta neuvotella kyseistä hallitustenvälisen sopimusta uudelleen kolmannen maan kanssa.

¹ Asiak. 6227/16.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 994/2012/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, energia-alalla tehtyjä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden hallitustenvälisiä sopimuksia koskevan tietojenvaihtomekanismin perustamisesta – EUVL L 299, 27.10.2012, s. 13.

Sen vuoksi ehdotuksessa esitetään, että komissio tekee pikaisen ennakoarvioinnin hallitustenvälisen sopimuksen luonnoksesta ennen sen allekirjoittamista. Lisäksi ehdotuksen tavoitteena on laajentaa soveltamisala kattamaan myös ei-sitovat välineet, kuten yhteisymmärryspöytäkirjat, yhteiset julistukset jne., koska ei-sitovilla välineillä voi olla samanlaisia vaikutuksia kuin hallitustenvälisillä sopimuksilla. Tässä yhteydessä palautetaan myös mieleen, että Eurooppa-neuvosto kehotti 19. ja 20. maaliskuuta 2015 antamissaan päätelmissä varmistamaan, että *"kaikki sopimukset, jotka liittyvät kaasun ostamiseen ulkoisilta toimittajilta, ovat täysin EU:n oikeuden mukaisia, erityisesti lisäämällä tällaisten sopimusten avoimuutta ja yhteensopivuutta EU:n energiaturvallisuusmääräysten kanssa"*³.

2. Keskustelu vaikutustenarvioinnista keskittyi suhteellisuus- ja toissijaisuuskysymyksiin. Tähän sisältyi korjattavan ongelman suuruusluokan (vaatimustenvastaisten hallitustenvälisen sopimusten määrä ja/tai merkitys) arviointi sen suhteen, miten ehdotus vaikuttaisi (komission tekemä ennakoarviointi) jäsenvaltioiden suvereeniin oikeuksiin tehdä kansainvälisiä sopimuksia, mutta myös kaikkien ei-sitovien välineiden ilmoittamisesta aiheutuvan hallinnollisen rasituksen arviointi suhteessa hyötyihin. Lisäksi valtuuskunnat keskustelivat ehdotukseen liittyvistä jäsenvaltioiden erityistilanteista: jotkin jäsenvaltiot eivät tee hallitustenvälisiä sopimuksia tai tekevät niitä vain harvoin; joillakin on enemmän rajoja kolmansien maiden kanssa kuin toisilla; jotkin ovat riippuvaisempia yhdestä ulkoisesta toimittajasta kuin toiset; joillakin on vahvempi neuvotteluasema kuin toisilla. Useat valtuuskunnat tiedustelivat, miksi joitakin nykyisen lainsäädännön mukaisia tai sen sallimia säännöksiä ei ole käytetty, kuten vakiolausekkeiden esittämistä tai komission mahdollisuutta aloittaa rikkomusmenettely, jos hallitustenvälinen sopimus todetaan unionin oikeuden vastaiseksi.
3. Käsittelyn aikana tekstiin tehtiin useita muutoksia kompromissin aikaansaamiseksi. Merkittävimpien muutosten tavoitteena on
 - korostaa ja selventää mahdollisuutta, että komissio voi suostua lyhentämään ennakoarviointiin tarvitsemaansa aikaa (johdanto-osan 7 a kappale);
 - selventää sitovien ja ei-sitovien välineiden eroa (johdanto-osan 10 ja 10 a kappale);

³ Ks. asiak. EUCO 11/15, I kohdan 2 kohdan d alakohta.

- täsmentää soveltamisalaa käyttämällä konkreettisempia ilmauksia (2 artiklan 1 kohta);
- rajoittaa komission suorittama ennakoarvointi koskemaan kaasuun liittyvien hallitustenvälisten sopimusten luonnoksia (3 artiklan 2 kohta), mihin liittyy jäsenvaltioiden mahdollisuus pyytää ennakoarvointia (3 artiklan 2 a kohta). Tästä seuraa, että muihin energiamuotoihin kuin kaasuun liittyvien hallitustenvälisten sopimusten luonnoksiin sovelletaan komission jälkiarvointia (6 artiklan 3 kohta), sen jälkeen kun niistä on ilmoitettu (3 artiklan 3 kohta);
- poistaa ei-sitoviin välineisiin liittyvä tietojenvaihto säädöstekstistä (poistamalla 2 artiklan 3 ja 4 kohta, 7 artikla ja muut viittaukset artikloista ja johdanto-osan kappaleista) ja lisätä ei-sitovia välineitä koskevaa tekstiä johdanto-osan 11 kappaleeseen;
- velvoittaa komissio laatimaan vakiolausekkeita ja ohjeita (9 artiklan 2 kohta).

4. Pysyvien edustajien komitea päätti kokouksessaan 18. toukokuuta toimittaa neuvostolle liitteessä olevan kompromissitekstin, jotta neuvosto pääsisi yhteisymmärrykseen yleisnäkemyksestä. Tässä yhteydessä EL ja HU ilmoittivat, että ne aikovat vastustaa yleisnäkemykseksi ehdotettua kompromissia. CY, PL, RO ja SI ilmoittivat aikovansa pohtia kantojaan edelleen. UK säilyttää parlamentaarisen tarkasteluvarauman.

Tämän yleisnäkemyksen on tarkoitus olla neuvoston alustava kanta ehdotukseen ja toimia pohjana niiden neuvottelujen valmistelulle, jotka on määrä aloittaa Euroopan parlamentin kanssa syksyllä.

Muutokset edelliseen pysyvien edustajien komitealle toimitettuun asiakirjaan (asiak. 8606/16) (eli pysyvien edustajien komiteassa hyväksytyt muutokset) on **lihavoitu ja alleviivattu** ja poistot on merkitty hakasulkein **II**. Komission ehdotukseen tehdyt muutokset on edelleen osoitettu **lihavoinnilla**.

5. Euroopan parlamentin teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta aloitti ehdotuksen virallisen käsittelyn huhtikuussa (esittelijä: Zdzisław Krasnodebski, EKR), ja sen on määrä antaa lausuntonsa lokakuussa. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea aloittaa ehdotuksen käsittelyn kesäkuussa. Alueiden komitea päätti olla antamatta lausuntoa.
6. Ottaen huomioon yksittäisten valtuuskuntien 4 kohdassa kuvatut kannat neuvostoa pyydetään vahvistamaan yhteisymmärryksensä yleisnäkemyksestä sellaisena kuin se on liitteessä.

2016/0031 (COD)

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

**energia-alalla tehtyjä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä hallitustenvälisiä
sopimuksia [1] koskevan tietojenvaihtomekanismin perustamisesta sekä päätöksen
N:o 994/2012/EU kumoamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 194 artiklan
2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu
kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁴,

[1]

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä,⁵

sekä katsovat seuraavaa:

⁴ EUVL C , , s. .

⁵ EUVL C , , s. .

- (1) Energian sisämarkkinoiden asianmukainen toiminta edellyttää, että unioniin tuotavaan energiaan sovelletaan täysimääräisesti energian sisämarkkinoiden perustamista koskevia sääntöjä. Huonosti toimivat energian sisämarkkinat saattavat unionin heikkoon ja epäedulliseen asemaan energian toimitusvarmuuden kannalta ja heikentävät etuja, joita sisämarkkinat voivat tuoda eurooppalaisille kuluttajille ja teollisuudelle.
- (2) Komission 25 päivänä helmikuuta 2015 hyväksymän energiaunionistrategian⁶ tavoitteena on turvata kuluttajille varma, kestävä, kilpailukykyinen ja kohtuuhintainen energiansaanti. Energiaunionistrategiassa painotetaan toukokuussa 2014 hyväksytyssä Euroopan energiavarmuusstrategiassa⁷ tehtyyn analyysiin tukeutuen, että tärkeä osatekijä energiavarmuuden turvaamisessa on se, että energian ostamiseen kolmansista maista liittyvät sopimukset ovat kaikilta osin unionin oikeuden mukaisia. Samassa hengessä Eurooppa-neuvosto kehotti 19 päivänä maaliskuuta 2015 antamissaan päätelmissä varmistamaan, että kaikki sopimukset, jotka liittyvät kaasun ostamiseen ulkoisilta toimittajilta, ovat täysin EU:n oikeuden mukaisia, erityisesti lisäämällä tällaisten sopimusten avoimuutta ja yhteensopivuutta EU:n energiavarmuusmääräysten kanssa.
- (3) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 994/2012/EU⁸ on ollut hyödyllinen keino saada tietoa voimassa olevista hallitustenvälisistä sopimuksista ja yksilöidä ongelmia, joita niistä on aiheutunut liittyen niiden yhteensopivuuteen unionin oikeuden kanssa.
- (4) Päätös N:o 994/2012/EU on kuitenkin osoittautunut tehottomaksi pyrittäessä varmistamaan, että hallitustenväliset sopimukset ovat unionin oikeuden mukaisia. Kyseinen päätös perustui pääasiassa siihen, että komissio arvioi hallitustenväliset sopimukset sen jälkeen, kun jäsenvaltiot ovat tehneet ne kolmannen maan kanssa. Kokemukset päätöksen N:o 994/2012/EU täytäntöönpanosta ovat osoittaneet, ettei tällaisessa jälkiarvioinnissa voida täysin hyödyntää mahdollisuuksia varmistaa, että hallitustenvälinen sopimus on unionin oikeuden mukainen. Hallitustenvälisissä sopimuksissa ei useinkaan ole asianmukaisia irtisanomis- tai mukautuslausekkeita, joiden nojalla jäsenvaltiot voisivat saattaa sen unionin oikeuden mukaiseksi kohtuullisessa ajassa. Lisäksi sopimuksen allekirjoittajien kannat on jo vahvistettu, joten on poliittisesti vaikeaa muuttaa sopimusta miltään osin.

⁶ COM(2015)80.

⁷ COM(2014)330.

⁸ EUVL L 299, 27.10.2012, s. 13.

- (5) Jotta voidaan välttää ristiriitaisuus unionin oikeuden kanssa ja lisätä avoimuutta, jäsenvaltioiden olisi mahdollisimman pian ilmoitettava komissiolle aikeestaan aloittaa neuvottelut uusista hallitustenvälisistä sopimuksista tai [] hallitustenvälisen sopimusten muuttamisesta. Komissiolle olisi tiedotettava säännöllisesti neuvottelujen edistymisestä. Jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus pyytää komissiota osallistumaan neuvotteluihin tarkkailijana.
- (6) **Hallitustenvälisestä sopimuksesta käytävien** neuvottelujen aikana komission olisi voitava antaa **kyseiselle jäsenvaltiolle tai kyseisille jäsenvaltioille** ohjeita siitä, miten vältetään ristiriitaisuus unionin oikeuden kanssa. [] **Tässä yhteydessä** komissiolla olisi **myös** oltava mahdollisuus ohjata **kyseisen jäsenvaltion tai kyseisten jäsenvaltioiden** huomio **tarpeen mukaan** unionin energiapoliittisiin tavoitteisiin, jäsenvaltioiden välisen yhteisvastuun periaatteeseen sekä neuvoston tai Eurooppa-neuvoston päätelmissä hyväksyttyihin unionin poliittisiin kantoihin; **tämä ei kuitenkaan saisi olla osa oikeudellista arviointia, jonka komissio tekee hallitustenvälisen sopimuksen luonnoksesta tai muutosehdotuksesta.** []
- (7) Unionin oikeuden noudattamisen varmistamiseksi **ja ottaen asianmukaisesti huomioon, että tällä hetkellä kaasualan hallitustenvälisillä sopimuksilla tai niiden muutoksilla on laajimmat suhteelliset vaikutukset energian sisämarkkinoiden asianmukaisen toimintaan ja energian toimitusvarmuuteen unionissa**, jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava **kaasuun liittyvän** hallitustenvälisen sopimuksen luonnos komissiolle ennen kuin siitä tulee sopimuspuolia oikeudellisesti sitova (ennakkoilmoitus). Komission olisi yhteistyön hengessä tuettava jäsenvaltioita määriteltäessä, onko hallitustenvälisen sopimuksen luonnos tai sen muutosehdotus unionin oikeuden mukainen. Asianomaisilla jäsenvaltioilla olisi tällöin paremmat valmiudet tehdä unionin oikeuden mukainen sopimus.

- (7 a) Komissiolla olisi oltava riittävästi aikaa tällaiseen arviointiin, jotta voidaan tarjota mahdollisimman suuri oikeusvarmuus, mutta kuitenkin välttää samalla tarpeettomat viivästykset. **Komission olisi tarvittaessa harkittava sen arvioinnille varatun määräajan lyhentämistä, erityisesti jos jäsenvaltio sitä pyytää tai jos jäsenvaltio on antanut komissiolle riittävän yksityiskohtaiset tiedot neuvotteluvaiheessa, ja ottaen huomioon, missä määrin hallitustenvälisen sopimuksen luonnos tai muutosehdotus perustuu vakiolausekkeisiin.** Voidakseen hyötyä täysimääräisesti komission tuesta jäsenvaltioiden olisi pidätyttävä tekemästä **kaasuun liittyvää hallitustenvälistä sopimusta tai muihin energiamuotoihin kuin kaasuun liittyvää hallitustenvälistä sopimusta siinä tapauksessa, että jäsenvaltio on päättänyt pyytää komissiolta ennakoarviointia,** kunnes komissio on ilmoittanut jäsenvaltiolle arviostaan. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimet sopivan ratkaisun **aikaansaamiseksi** [] niin, että todettu ristiriitaisuus voidaan poistaa.
- (8) Energiaunionistrategia huomioon ottaen aiempia ja tulevia hallitustenvälisiä sopimuksia koskeva avoimuus on edelleen ensisijaisen tärkeää. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi jatkossakin ilmoitettava komissiolle kaikki voimassa olevat ja tulevat hallitustenväliset sopimukset riippumatta siitä, ovatko ne tulleet voimaan vai sovelletaanko niitä väliaikaisesti valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen 25 artiklan mukaisesti, sekä uudet hallitustenväliset sopimukset.
- (9) Komission olisi arvioitava sellaisten hallitustenvälisten sopimusten yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa, jotka ovat tulleet voimaan tai joita sovelletaan väliaikaisesti ennen tämän päätöksen voimaantuloa, ja ilmoitettava asiasta jäsenvaltioille. Jos tällaiset sopimukset ovat ristiriidassa unionin oikeuden kanssa, jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimet sopivan ratkaisun **aikaansaamiseksi** [] niin, että todettu ristiriitaisuus voidaan poistaa.
- (10) Tätä päätöstä olisi sovellettava [] hallitustenvälisiin sopimuksiin; **niistä, etenkin niiden sisällöstä, ilmenee, että osapuolten aikomuksena on saada aikaan kokonaan tai osittain sitova sopimus sen virallisesta nimestä riippumatta. [] Ainoastaan sellaisista hallitustenvälisistä sopimuksista, jotka koskevat vähintään yhden jäsenvaltion osalta energian ostamista, kauppaa, myyntiä, varastointia tai toimittamista taikka sellaisen energiainfrastruktuurin rakentamista tai käyttöä, jolla on fyysinen yhteenliitäntä vähintään yhteen jäsenvaltioon, olisi ilmoitettava.** [] Jos asiasta on epävarmuutta, jäsenvaltioiden olisi kuultava komissiota. Sopimusten, jotka eivät enää ole voimassa tai joita ei enää sovelleta, ei lähtökohtaisesti [] tulisi kuulua tämän asetuksen soveltamisalaan.

- (10 a) Välineen (tai sen osan) oikeudellinen sitovuus, ei sen virallinen nimi, ratkaisee, määritelläänkö väline hallitustenväliseksi sopimukseksi vai tässä päätöksessä tarkoitetuksi ei-sitovaksi välineeksi, jos se ei ole oikeudellisesti sitova.
- (11) Jäsenvaltiot luovat suhteita kolmansiin maihin paitsi hallitustenvälisillä sopimuksilla myös ei-sitovilla välineillä, **joiden virallinen nimi on usein esimerkiksi yhteisymmärryspöytäkirja, yhteinen julistus, yhteinen ministerijulistus, yhteinen toiminta tai yhteiset käytännönsäännöt.** Vaikka ne eivät ole oikeudellisesti sitovia, tällaisia välineitä voidaan käyttää luotaessa yksityiskohtaisia puitteita energiainfrastruktuurille ja energian toimittamiselle. **[] Avoimuuden lisäämiseksi jäsenvaltiot voivat toimittaa komissiolle ei-sitovia välineitä – eli yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan välisiä järjestelyjä, jotka eivät ole oikeudellisesti sitovia ja joissa asetetaan edellytykset energian toimittamiselle tai energiainfrastruktuurien kehittämiselle, esimerkiksi ottamalla mukaan unionin oikeuden tulkintoja – tai tällaisen ei-sitovan välineen muutosehdotuksia mahdollisine liitteineen; jos ei-sitovassa välineessä tai muutosehdotuksessa nimenomaisesti viitataan muihin teksteihin, jäsenvaltio voi toimittaa myös kyseiset muut tekstit.**
- (12) Sellaisten hallitustenvälisten sopimusten tai ei-sitovien välineiden, joista on kokonaisuudessaan ilmoitettava komissiolle muiden unionin säädösten nojalla tai jotka koskevat [] Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen alaan kuuluvia asioita, ei tulisi kuulua tämän päätöksen soveltamisalaan.
- (13) Tällä päätöksellä ei saisi luoda yritysten välisiä sopimuksia koskevia velvoitteita. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava ilmoittaa komissiolle vapaaehtoisesti sellaisista sopimuksista, joihin nimenomaisesti viitataan hallitustenvälisissä sopimuksissa tai ei-sitovissa välineissä.

- (14) Komission olisi annettava vastaanottamansa tiedot kaikkien muiden jäsenvaltioiden saataville turvallisessa sähköisessä muodossa. Komission olisi kunnioitettava jäsenvaltioiden pyyntöjä sille toimitettujen tietojen luottamuksellisesta käsittelystä. Luottamuksellisuutta koskevilla pyynnöillä ei kuitenkaan saisi rajoittaa komission omaa oikeutta tutustua luottamuksellisiin tietoihin, koska komissio tarvitsee kattavat tiedot omia arviointejaan varten. Komission tehtävänä olisi oltava varmistaa luottamuksellisuuslausekkeen soveltaminen. Luottamuksellisuutta koskevat pyynnot eivät saisi vaikuttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1049/2001⁹ säädettyyn yleisön oikeuteen tutustua asiakirjoihin.
- (15) Jos jäsenvaltio katsoo, että hallitustenvälinen sopimus II on luottamuksellinen, sen olisi toimitettava siitä yhteenveto komissiolle, jotta muiden jäsenvaltioiden tietoon voidaan saattaa tällainen yhteenveto.
- (16) Pysyvän hallitustenvälisiä sopimuksia koskevien tietojen vaihtamisen unionin tasolla olisi mahdollistettava parhaiden käytäntöjen kehittäminen. Komission olisi kyseisten parhaiden käytäntöjen perusteella **ja yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, sekä** unionin ulkopoliittikkaa koskevissa asioissa tarvittaessa yhteistyössä Euroopan ulkosuhdehallinnon kanssa, laadittava valinnaisia vakiolausekkeitä, joita käytettäisiin jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden hallitustenvälisissä sopimuksissa, **sekä ohjeita, mukaan lukien esimerkkiluettelo unionin oikeuden vastaisista lausekkeista, joita ei näin ollen pitäisi käyttää.** Tällaisten vakiolausekkeiden käytöllä olisi pyrittävä välttämään ristiriitaisuudet hallitustenvälisten sopimusten ja unionin oikeuden välillä, erityisesti energian sisämarkkinasääntöjen ja kilpailuoikeuden osalta, ja ristiriitaisuudet hallitustenvälisten sopimusten ja unionin tekemien kansainvälisten sopimusten välillä. Niiden käytön olisi oltava vapaaehtoista, ja niiden sisältöä olisi voitava mukauttaa erilaisiin tilanteisiin.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EUVL L 145, 31.5.2001, s. 43).

- (17) Lisääntynyt molemminpuolinen tietoisuus voimassa olevista ja uusista hallitustenvälisistä sopimuksista II voisi parantaa energia-asoiden koordinointia jäsenvaltioiden välillä sekä jäsenvaltioiden ja komission välillä. Paremmen koordinoinnin ansiosta jäsenvaltioille annettaisiin mahdollisuus hyötyä täysimääräisesti unionin poliittisesta ja taloudellisesta painoarvosta ja komissiolle annettaisiin mahdollisuus ehdottaa ratkaisuja hallitustenvälisissä sopimuksissa todettuihin ongelmiin.
- (18) Komission olisi helpotettava ja edistettävä jäsenvaltioiden välistä koordinointia unionin yleisen strategisen roolin tehostamiseksi vahvan ja tehokkaan koordinoitun lähestymistavan avulla tuottaja-, kauttakuljetus- ja kuluttajamaihin nähden.
- (19) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän päätöksen tavoitetta, joka on energia-alan hallitustenvälisiä sopimuksia II koskeva tietojenvaihto jäsenvaltioiden ja komission välillä, vaan se voidaan tämän kaikissa jäsenvaltioissa sovellettavan päätöksen vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä päätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (20) Tämän päätöksen säännökset eivät saisi vaikuttaa rikkomuksia, valtiontukia ja kilpailua koskevien unionin sääntöjen soveltamiseen. Erityisesti komissiolla on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklan mukaisesti oikeus käynnistää rikkomusmenettely, jos se katsoo, että jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä sille mainitun perussopimuksen mukaan kuuluvan velvollisuuden.
- (21) ☐ Komission olisi **[kolmen vuoden kuluessa tämän päätöksen voimaantulosta]** arvioitava, onko tämä päätös riittävä ja tehokas sen varmistamiseksi, että hallitustenväliset sopimukset ovat unionin oikeuden mukaisia ja että energia-alalla tehtyjä hallitustenvälisiä sopimuksia koskeva koordinointi jäsenvaltioiden välillä on runsasta.

(22) Päättös N:o 994/2012/EU olisi kumottava,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tällä päätöksellä perustetaan mekanismi 2 artiklassa määriteltyjä energia-alan hallitustenvälisiä sopimuksia **[]** koskevien tietojen vaihtamiseksi jäsenvaltioiden ja komission välillä energian sisämarkkinoiden toiminnan **turvaamiseksi [] ja energian toimitusvarmuuden parantamiseksi unionissa.**
2. Tätä päätöstä ei sovelleta sellaisiin hallitustenvälisiin sopimuksiin **[]**, joihin jo kokonaisuudessaan sovelletaan unionin oikeuden nojalla muita erityisiä ilmoitusmenettelyjä.

2 artikla

Määritelmät

Tässä päätöksessä tarkoitetaan

- 1) 'hallitustenvälisellä sopimuksella' sellaista yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan välistä oikeudellisesti sitovaa sopimusta **sen virallisesta nimestä riippumatta, [] joka koskee**
 - i) **vähintään yhden jäsenvaltion osalta energian ostamista, kauppaa, myyntiä, varastointia tai toimittamista, tai**
 - ii) **sellaisen energiainfrastruktuurin rakentamista tai käyttöä, jolla on fyysinen yhteenliitäntä vähintään yhteen jäsenvaltioon;**

jos tällainen oikeudellisesti sitova sopimus kuitenkin koskee muitakin asioita, ainoastaan **[] edellä mainittuihin energia-asioihin liittyvien määräysten ja [] kyseisiin energiaan liittyviin määräyksiin sovellettavien yleisten määräysten katsotaan muodostavan 'hallitustenvälisen sopimuksen';**

- 2) 'voimassa olevalla hallitustenvälisellä sopimuksella' hallitustenvälistä sopimusta, joka on tullut voimaan tai jota sovelletaan väliaikaisesti ennen tämän päätöksen voimaantuloa;

II

3 artikla

Hallitustenvälisiä sopimuksia koskevat ilmoitusvelvollisuudet

1. Jos jäsenvaltio aikoo käynnistää kolmannen maan kanssa neuvottelut [] hallitustenvälisen sopimuksen tarkistamiseksi tai uuden hallitustenvälisen sopimuksen tekemiseksi, jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle kirjallisesti aikomuksestaan mahdollisimman aikaisin ennen neuvottelujen suunniteltua käynnistämistä.

[] Asianomaisen jäsenvaltion on tiedotettava komissiolle säännöllisesti neuvottelujen edistymisestä.

2. Heti kun osapuolet ovat päässeet sopimukseen **kaasuun liittyvän** hallitustenvälisen sopimuksen luonnoksen tai [] **kaasuun liittyvän** hallitustenvälisen sopimuksen muutosehdotuksen kaikista keskeisistä osista, mutta ennen virallisten neuvottelujen päättymistä, asianomaisen jäsenvaltion on ilmoitettava kyseinen sopimusluonnos tai muutosehdotus komissiolle liitteineen 5 artiklan mukaista ennakkoarviointia varten.

Jos tässä [] sopimuksen luonnoksessa tai [] muutosehdotuksessa nimenomaisesti viitataan muihin teksteihin, asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava myös nämä muut tekstit siltä osin kuin niihin sisältyy osia, [] **jotka koskevat vähintään yhden jäsenvaltion osalta kaasun ostamista, kauppaa, myyntiä, varastointia tai toimittamista taikka sellaisen kaasuinfrastruktuurin rakentamista tai käyttöä, jolla on fyysinen yhteenliitäntä vähintään yhteen jäsenvaltioon.**

Lisäksi jos jäsenvaltio muihin energiamuotoihin kuin kaasuun liittyvästä hallitustenvälisestä sopimuksesta tai sen muutoksesta neuvotellessaan ei pysty oman arvionsa perusteella tekemään varmaa päätelmää siitä, onko neuvoteltava hallitustenvälinen sopimus tai sen muutos yhteensopiva unionin oikeuden kanssa, sen on ilmoitettava komissiolle tämä sopimusluonnos tai muutosehdotus liitteineen 5 artiklan mukaista ennakkoarviointia varten heti kun osapuolet ovat päässeet sopimukseen kyseisen hallitustenvälisen sopimuksen luonnoksen tai muutosehdotuksen kaikista keskeisistä osista, mutta ennen virallisten neuvottelujen päättymistä.

- 2 a. Jäsenvaltiot voivat hyödyntää 2 kohdan kahden ensimmäisen alakohdan säännöksiä muihin energiamuotoihin kuin kaasuun liittyvien hallitustenvälisen sopimusten tai muutosten osalta.**
3. Hallitustenvälinen sopimuksen tai hallitustenvälisen sopimuksen muutoksen ratifioinnin yhteydessä asianomaisen jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle hallitustenvälinen sopimus tai sen muutos liitteineen.

Jos ratifioidussa hallitustenvälisessä sopimuksessa tai hallitustenvälisen sopimuksen muutoksessa nimenomaisesti viitataan muihin teksteihin, asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava myös nämä muut tekstit siltä osin kuin niihin sisältyy osia, **[] jotka koskevat vähintään yhden jäsenvaltion osalta energian ostamista, kauppaa, myyntiä, varastointia tai toimittamista taikka sellaisen energiainfrastruktuurin rakentamista tai käyttöä, jolla on fyysinen yhteenliitântä vähintään yhteen jäsenvaltioon.**

4. Edellä olevan 2 ja 3 kohdan mukaista velvoitetta komissiolle tehtävästä ilmoituksesta ei sovelleta yritysten välisiin sopimuksiin.
5. Kaikki tämän artiklan 1–3 kohdan **sekä** 6 artiklan 1 ja 2 kohdan **II** mukaiset ilmoitukset on tehtävä komission käyttöön antamalla verkkopohjaisella sovelluksella. Jäljempänä 5 artiklan 1 ja 2 kohdassa ja 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut määräajat alkavat kulua päivästä, jona täydellisen ilmoituksen sisältävät asiakirjat on rekisteröity sovelluksessa.

4 artikla

Komission tarjoama apu

1. Jos jäsenvaltio tekee komissiolle 3 artiklan 1 kohdan nojalla neuvotteluja koskevan ilmoituksen, komission yksiköt voivat antaa sille neuvoja siitä, miten välttää neuvoteltavana olevan hallitustenvälisen sopimuksen tai [] hallitustenvälisen sopimuksen muutoksen ristiriita unionin oikeuden kanssa. Kyseinen jäsenvaltio voi myös pyytää komissiota avustamaan neuvotteluissa.
2. Komissio voi osallistua neuvotteluihin tarkkailijana asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä tai omasta pyynnöstään saatuaan asianomaisen jäsenvaltion kirjallisen hyväksynnän.
3. Jos komissio osallistuu neuvotteluihin tarkkailijana, se voi antaa asianomaiselle jäsenvaltiolle neuvoja siitä, miten välttää neuvoteltavana olevan hallitustenvälisen sopimuksen tai sen muutoksen ristiriita unionin oikeuden kanssa.

5 artikla

Komission tekemä arviointi

1. Kuuden viikon kuluessa päivästä, jona täydellinen hallitustenvälisen sopimuksen luonnos tai sen muutosehdotus on ilmoitettu komissiolle liitteineen 3 artiklan 2 **tai 2 a** kohdan mukaisesti, komissio ilmoittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle mahdollisista epäilyksistään, jotka koskevat hallitustenvälisen sopimuksen luonnoksen tai muutosehdotuksen yhteensopivuutta unionin oikeuden ja erityisesti energian sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön ja unionin kilpailuoikeuden kanssa. Jos komissio ei vastaa mainitussa määräajassa, katsotaan, ettei komissiolla ole epäilyksiä asian suhteen.

2. Jos komissio 1 kohdan nojalla ilmoittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle epäilyksistään, se toimittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle lausuntonsa kyseisen hallitustenvälisen sopimuksen luonnoksen tai muutosehdotuksen yhteensopivuudesta unionin oikeuden ja erityisesti energian sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön ja unionin kilpailuoikeuden kanssa 12 viikon kuluessa 1 kohdasta tarkoitettusta ilmoituspäivästä. Jos komissio ei tässä määräajassa anna lausuntoa, katsotaan, ettei komissio ole esittänyt vastalauseita.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja määräaikoja voidaan jatkaa asianomaisen jäsenvaltion suostumuksella. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja määräaikoja lyhennetään yhteisymmärryksessä komission kanssa, jos olosuhteet sitä edellyttävät.
4. Jäsenvaltio ei saa allekirjoittaa, ratifioida tai hyväksyä **kyseistä** hallitustenvälisen sopimuksen luonnosta tai [] muutosta ennen kuin komissio on ilmoittanut jäsenvaltiolle mahdollisista epäilyksistään 1 kohdan mukaisesti tai tapauksen mukaan antanut lausuntonsa 2 kohdan mukaisesti tai, jos komissio ei vastaa tai anna lausuntoa, ennen 1 kohdassa tai tapauksen mukaan 2 kohdassa tarkoitettua määräajan umpeutumista.

Allekirjoittaessaan, ratifioidessaan tai hyväksyessään hallitustenvälisen sopimuksen tai muutoksen hallitustenväliseen sopimukseen asianomaisen jäsenvaltion on otettava mahdollisimman tarkasti huomioon 2 kohdassa tarkoitettu komission lausunto.

6 artikla

Voimassa oleviin hallitustenvälisiin sopimuksiin ja muihin energiamuotoihin kuin kaasuun liittyviin uusiin hallitustenvälisiin sopimuksiin liittyvät ilmoitusvelvollisuudet ja komission suorittama arviointi

1. Jäsenvaltioiden on [kolmen kuukauden kuluessa tämän päätöksen voimaantulosta] ilmoitettava komissiolle kaikki voimassa olevat hallitustenväliset sopimukset liitteineen ja muutoksineen.

Jos ratifioidussa hallitustenvälisessä sopimuksessa nimenomaisesti viitataan muihin teksteihin, asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava myös nämä muut tekstit siltä osin kuin niihin sisältyy osia, **[] jotka koskevat vähintään yhden jäsenvaltion osalta energian ostamista, kauppaa, myyntiä, varastointia tai toimittamista taikka sellaisen energiainfrastruktuurin rakentamista tai käyttöä, jolla on fyysinen yhteenliitäntä vähintään yhteen jäsenvaltioon.**

Tämän kohdan mukaista velvoitetta ilmoittaa komissiolle ei sovelleta yritysten välisiin sopimuksiin.

2. Voimassa olevat hallitustenväliset sopimukset, joista on viimeistään tämän päätöksen voimaantulopäivänä ilmoitettu komissiolle päätöksen N:o 994/2012/EU 3 artiklan 1 tai 5 kohdan tai asetuksen (EU) N:o 994/2010 13 artiklan 6 kohdan a alakohdan mukaisesti, katsotaan ilmoitetuiksi komissiolle tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti, edellyttäen että ilmoitus täyttää kyseisessä kohdassa säädetyt vaatimukset.
3. Komissio arvioi hallitustenväliset sopimukset, joista on ilmoitettu 1 tai 2 kohdan mukaisesti, **ja muihin energiamuotoihin kuin kaasuun liittyvät hallitustenväliset sopimukset, joista on ilmoitettu 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti.** Jos komissio ensimmäisen arviointinsa jälkeen epäilee sopimusten yhteensopivuutta unionin oikeuden ja erityisesti energian sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön ja unionin kilpailuoikeuden kanssa, komissio ilmoittaa asiasta asianomaisille jäsenvaltioille yhdeksän kuukauden kuluessa siinä, kun sille on ilmoitettu kyseisistä sopimuksista.

II

8 artikla

Avoimuus ja luottamuksellisuus

1. Kun jäsenvaltio toimittaa komissiolle tietoja 3 artiklan 1–3 kohdan **ja** 6 artiklan 1 kohdan **II** mukaisesti, jäsenvaltio voi ilmoittaa, onko osa joko liiketoimintaan liittyvistä tai muista tiedoista, joiden julkistaminen saattaisi vahingoittaa osapuolten toimintaa, katsottava luottamukselliseksi ja voidaanko toimitetut tiedot saattaa muiden jäsenvaltioiden tietoon.

Jäsenvaltion on annettava tällainen ilmoitus 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista olemassa olevista sopimuksista viimeistään [kolmen kuukauden kuluessa tämän päätöksen voimaantulosta].

2. Jos jäsenvaltio ei ole ilmoittanut tietoja luottamukselliseksi 1 kohdan mukaisesti, komissio antaa kyseiset tiedot turvallisessa sähköisessä muodossa kaikkien muiden jäsenvaltioiden saataville.
3. Jos jäsenvaltio on ilmoittanut 1 kohdan mukaisesti luottamukselliseksi voimassa olevan hallitustenvälisen sopimuksen, [] hallitustenvälisen sopimuksen muutoksen **tai** uuden hallitustenvälisen sopimuksen, [] kyseisen jäsenvaltion on annettava saataville yhteenveto toimitetuista tiedoista.

Tämän yhteenvedon on sisällettävä ainakin seuraavat tiedot kyseessä olevasta hallitustenvälisestä sopimuksesta [] tai muutoksesta:

- a) kohde;
- b) tarkoitus ja soveltamisala;
- c) kesto;
- d) osapuolet;
- e) tiedot tärkeimmistä osista.

Tätä kohtaa ei sovelleta 3 artiklan 1, [] 2 ja 2 a kohdan mukaisesti toimitettuihin tietoihin.

4. Komissio antaa 3 kohdassa tarkoitettut yhteenvedot sähköisessä muodossa kaikkien muiden jäsenvaltioiden saataville.
5. Tässä artiklassa tarkoitettut luottamuksellisuutta koskevat pyynnöt eivät rajoita komission omaa oikeutta tutustua luottamuksellisiin tietoihin. Komissio varmistaa, että luottamukselliset tiedot ovat vain niiden komission yksiköiden saatavilla, joiden on ehdottoman välttämätöntä saada tiedot käyttöönsä.

9 artikla

Koordinointi jäsenvaltioiden kesken ja komission toimesta

1. Komissio helpottaa ja edistää jäsenvaltioiden keskinäistä koordinointia, jotta voidaan
 - a) tarkastella hallitustenvälisiin sopimuksiin **[]** liittyvää kehitystä ja pyrkiä yhtenäisyyteen ja johdonmukaisuuteen unionin energia-alan ulkosuhteissa tuottaja-, kauttakuljetus- ja kuluttajamaihin;
 - b) määrittää hallitustenvälisiin sopimuksiin **[]** liittyvät yhteiset ongelmat ja tarkastella asianmukaisia toimenpiteitä kyseisten ongelmien ratkaisemiseksi sekä tarvittaessa ehdottaa ratkaisuja;

[]

 - c) tukea tarpeen mukaan sellaisten monenvälisten hallitustenvälisten sopimusten **[]** laatimista, joissa on mukana useita jäsenvaltioita tai koko unioni.
2. **[] Komissio laatii [kahden vuoden kuluessa tämän päätöksen voimaantulosta] jäsenvaltioita kuullen parhaisiin käytäntöihin perustuvia valinnaisia vakiolausekkeita ja ohjeita, mukaan lukien esimerkkiluettelon unionin oikeuden vastaisista lausekkeista, joita ei näin ollen pitäisi käyttää. Tällaisten vakiolausekkeiden ja ohjeiden asianmukaisella [] käytöllä voitaisiin huomattavasti lisätä tulevien hallitustenvälisten sopimusten [] yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa.**

10 artikla

Raportointi ja tarkistaminen

1. Komissio antaa viimeistään **[kolmen vuoden kuluessa tämän päätöksen voimaantulosta] []** Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle kertomuksen tämän päätöksen soveltamisesta.

2. Kertomuksessa on erityisesti arvioitava sitä, missä määrin tällä päätöksellä edistetään hallitustenvälisten sopimusten [] yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa sekä hallitustenvälisiä sopimuksia [] koskevaa runsasta koordinoitua jäsenvaltioiden välillä. Siinä on myös arvioitava, millainen vaikutus tällä päätöksellä on jäsenvaltioiden kolmansien maiden kanssa käymiin neuvotteluihin ja ovatko tämän päätöksen soveltamisala ja päätöksessä säädetyt menettelyt tarkoituksenmukaisia.

11 artikla

Kumoaminen

Kumotaan päätös N:o 994/2012/EU.

12 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

13 artikla

Osoitus

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja